

Mazars Tax View

Prosinec 2023

mazars

Úvod

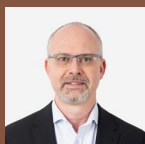
Vážení čtenáři,

rád bych Vám stručně představil obsah prosincového, a tedy letos posledního, vydání našeho daňového newsletteru.

Po dlouhých debatách prošel úspěšně celým legislativním procesem tzv. konsolidační balíček, který prezident Pavel podepsal 22. listopadu 2023. V této souvislosti jsme pro Vás v tomto vydání shrnuli nejdůležitější změny v daňových a souvisejících oblastech. Konsolidačnímu balíčku, jehož většina ustanovení bude účinná již od 1. ledna 2024, se věnují první čtyři články tohoto vydání.

V nedávné době vydal Nejvyšší správní soud dva zajímavé rozsudky, jejichž obsah jsme pro Vás v tomto newsletteru shrnuli. První rozsudek týkající se správné aplikace lhůty pro podání dodatečného daňového přiznání na daň nižší, definitivně rozptýlil nejistotu, která v této oblasti doposud panovala. Druhý námi komentovaný rozsudek potvrdil možnost uplatnění vyšší slevy na dani z titulu investičních pobídek v dodatečném daňovém přiznání.

Věřím, že pro Vás budou naše články podnětné a užitečné. Za celý daňový tým Mazars Vám přeji příjemný a pohodový advent, krásné prožití vánočních svátků a mnoho úspěchů v roce 2024.

Pavel Klein

Vedoucí partner daňového oddělení

- 04** Přehled změn v konsolidačním balíčku v oblasti daně z příjmů fyzických a právnických osob
- 08** Jaké změny přináší konsolidační balíček v oblasti DPH?
- 09** Novela zákona o účetnictví – funkční měna
- 11** Zrušení úlev pro mineralogické a metalurgické procesy z pohledu spotřebních a energetických daní
- 12** Rozsudek rozšířeného senátu NSS ke lhůtě pro podání dodatečného daňového přiznání na daň nižší
- 13** NSS potvrdil možnost uplatnění vyšší slevy na dani z titulu investičních pobídek v dodatečném daňovém přiznání

Přehled změn v konsolidačním balíčku v oblasti daně z příjmů fyzických a právnických osob

Návrh zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s konsolidací veřejných rozpočtů (tzv. konsolidační balíček) byl 8. listopadu 2023 schválen senátem a 22. listopadu 2023 podepsán prezidentem. Přinášíme Vám přehledný souhrn navrhovaných změn týkající se daně z příjmů fyzických a právnických osob. Změny budou obecně účinné od 1. ledna 2024.

Fyzické osoby

Zvýšení daně

Sazby daně z příjmů fyzických osob zůstanou na 15 % a 23 %. Do konce roku se vyšší sazba uplatňuje, pokud souhrnný základ daně přesáhne 48násobek průměrné mzdy (1 935 552 Kč pro rok 2023 a 161 296 Kč pro účely měsíční zálohy na daň). Od roku 2024 se tato hranice sníží na 36násobek průměrné mzdy (1 582 812 Kč, respektive 131 901 Kč pro účely měsíční zálohy na daň).

Změny u nepeněžních benefitů

Nepeněžní benefity, které byly doposud od daně plně osvobozeny, budou nově u zaměstnance osvobozeny pouze do limitu ve výši poloviny průměrné mzdy (21 983 Kč za rok 2024). Pokud hodnota poskytnutých benefitů nepřesáhne tuto částku, zaměstnanec z ní neodvede daň z příjmu ani pojistné. Z částky nad limit budou placeny všechny odvody. Pro zaměstnavatele bude částka do limitu nedaňovým výdajem, zatímco příspěvek poskytnutý nad limit bude daňově uznatelným nákladem.

Od ledna 2024 dojde ke sjednocení podmínek pro poskytování stravenek a stravenkového paušálu. Příspěvek zaměstnavatele na stravenky už tedy nebude pro zaměstnance osvobozený bez limitu, ale pouze do výše 70 % horní hranice stravného na tuzemské služební cestě stanovené pro zaměstnance odměňované platem.

Dále dochází ke zrušení osvobození darů zaměstnanci při životních a pracovních jubileích. Doposud byl limit pro osvobození 2.000 Kč za zdaňovací období.

Daňový balíček také ruší daňové zvýhodnění u tzv. manažerských bytů. Pokud zaměstnanec koupí od zaměstnavatele byt za cenu nižší než je cena

určená podle oceňovacího předpisu, rozdíl bude představovat jeho zdanitelný nepeněžní příjem. Podle přechodného ustanovení by se však toto zrušení nemělo dotknout osob, které v daných letech měly bydliště před účinností zákona.

Na druhou stranu balíček obsahuje nové ustanovení osvobozující od daně příjmy plynoucí z účasti zaměstnance nebo jeho rodinného příslušníka na sportovní nebo kulturní akci pořádané zaměstnavatelem pro omezený okruh účastníků, pokud vzhledem k její povaze je pořádání takové akce zaměstnavateli obvyklé a její forma a rozsah jsou přiměřené.

Nová je také úprava plnění zaměstnavatele na vytváření a dodržování pracovních podmínek pro výkon práce – zatímco dosud se za předmět daně na straně zaměstnance nepovažují povinná plnění stanovená zvláštním právním předpisem, nově budou mimo předmět daně postavena všechna plnění zaměstnavatele na vytváření a dodržování pracovních podmínek bez ohledu na to, zda je zaměstnavatel poskytuje na základě zákonem stanovené povinnosti či dobrovolně.

Odčitatelné položky a slevy na dani

Od zdaňovacího období 2024 již nebude možné od základu daně odečíst členské příspěvky zaplacené odborovým organizacím a úhrady za zkoušky ověřující výsledky dalšího vzdělávání.

Ruší se i sleva na studenta a sleva za umístění dítěte, tzv. školkovné. V případě slevy na manžela (manželku) dochází ke změně podmínek pro její nárok. K původní podmínce vlastního příjmu manžela (manželky) do maximální výše 68.000 Kč za zdaňovací období musí poplatník zároveň žít ve společné domácnosti s předmětným manželem (manželkou) a také s vyživovaným dítětem poplatníka, které nedovršilo věku 3 let.

Přehled změn v konsolidačním balíčku v oblasti daně z příjmů fyzických a právnických osob

Omezení osvobození při prodeji cenných papírů a podílů bylo odloženo

Od roku 2025 by měl být stanoven limit pro osvobozený prodej podílů a cenných papírů v maximální výši 40 000 000 Kč za zdaňovací období. Toto omezení mělo být platné již od roku 2024, ale jeho účinnost je odložena až na rok 2025.

Limit pro osvobození ostatních příjmů

U vybraných příjmů, které jsou v současnosti zcela osvobozeny od zdanění, se zavádí limit 50.000 Kč ročně za jednotlivý druh příjmu. Jedná se například o příjem ze státního příspěvku na stavební spoření.

Pod výše uvedenou hranici 50.000 Kč by měly spadat také příjmy, které v současnosti podléhají jinému limitu pro osvobození:

- ceny z veřejné soutěže, včetně reklamní či sportovní soutěže (namísto dosavadních 10.000 Kč), výhry z loterie a tomboly a z hazardních her (namísto dosavadního 1 milionu Kč),
- příjmy z příležitostné činnosti a příležitostného nájmu movitých věcí, ze zemědělské výroby a lesního a vodního hospodářství, které nejsou provozovány podnikatelem, a z provozu výroben elektřiny, ke kterému není vyžadována licence udělovaná Energetickým regulačním úřadem (namísto dosavadních 30.000 Kč),
- bezúplatné příjmy nabyté příležitostně od téhož poplatníka (namísto dosavadních 15.000 Kč).

Užití bezemisního vozidla k soukromým účelům

Zaměstnanci se při používání bezemisních vozidel pro soukromé i služební účely bude započítávat do mzdy jako nepeněžní příjem částka ve výši 0,25 % z pořizovací ceny vozidla včetně DPH.

Nemocenské pojištění zaměstnanců

Konsolidační balíček opět zavádí nemocenské pojištění pro zaměstnance ve výši 0,6 % z vyměřovacího základu. Od ledna 2024 se tak celkové odvody na sociální zabezpečení u zaměstnance zvýší na 7,1 % (místo stávajících 6,5 %).

Změny v odvodech u dohod o provedení práce

Limit pro uplatnění srážkové daně u dohod o provedení práce a limit pro účast na pojistném na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění bude od 1. července 2024 stanoven ve výši 25 % průměrné mzdy v případě dohod u jednoho zaměstnavatele (10 500 Kč v roce 2024). Při souběhu více dohod u několika zaměstnavatelů je limit pro účast na sociálním zabezpečení 40 % průměrné mzdy (17 500 Kč v roce 2024).

Zvýšení odvodů OSVČ

Zvyšuje se minimální vyměřovací základ pro odvody pojistného na sociální zabezpečení OSVČ ze současných 25 % průměrné mzdy na 40 % průměrné mzdy. Současně se zvyšuje také vyměřovací základ pro výpočet odvodů pojistného počítaný jako procentuální část základu daně z aktuálních 50 % na 55 % základu daně.

Nová oznamovací povinnost OSVČ

Nová oznamovací povinnost se týká fyzických osob, které v daném roce nebo v roce bezprostředně předcházejícím vykonávaly samostatně výdělečnou činnost a nemají v daném roce daňovou povinnost. Tuto skutečnost musí ohlásit správci daně ve lhůtě pro podání daňového přiznání za daný rok. Tato povinnost nevzniká poplatníkovi, kterému plynuly pouze příjmy, jež nejsou předmětem daně, jsou od daně osvobozené, nebo podléhají srážkové dani.

Právnické osoby

Zvýšení sazby daně

Dochází ke zvýšení zdanění příjmů právnickým osobám z dosavadních 19 % na 21 %.

Vedení účetnictví v cizí měně

Účetní jednotky budou mít možnost vést účetnictví i alternativně v EUR, USD a GBP. Danou problematikou se detailněji zabýváme v dalším článku tohoto vydání Mazars Tax View.

Přehled změn v konsolidačním balíčku v oblasti daně z příjmů fyzických a právnických osob

Možnost zdaňovat pouze realizované kurzové rozdíly

Poplatník se nově může rozhodnout, že nerealizované kurzové rozdíly zdaní až v období, ve kterém budou realizovány. O vstupu do tohoto režimu musí poplatník správce daně informovat do 3 měsíců od prvního dne rozhodného zdaňovacího období nebo období, za které se podává daňové přiznání a musí jej poté používat na všechny nerealizované kurzové rozdíly. Z daného režimu bude moci poplatník vystoupit opět po oznámení správci daně, nicméně v daném režimu bude muset setrvat minimálně tři roky.

Limit daňové uznatelnosti u osobních automobilů

U motorových vozidel kategorie M1 používaných k podnikatelským účelům se zavádí limit v uplatnění daňových nákladů ve výši 2 mil. Kč z ceny vozidla. To mimo jiné znamená, že odpisy budou daňově účinné pouze do výše 2 mil. Kč.

V případě finančního leasingu na tato vozidla se bude uvedený limit týkat nájemce v podobě omezení daňové uznatelnosti nákladů za leasingové splátky. Daňově uznatelným nákladem by v tomto případě měly být leasingové splátky do úhrnné výše 2 mil. Kč a v jednotlivém zdaňovacím období pouze do výše poměrné části z 2 mil. Kč připadající na dané zdaňovací období.

Mimořádné odpisy u automobilů na elektrický pohon

U bezemisních vozidel je prodloužena možnost uplatňovat mimořádné daňové odpisy, a to na dobu 5 let, tj. výjimka bude platit u vozidel pořízených v období od 1. 1. 2024 do 31. 12. 2028, která jako zdroj pohonu používají výlučně elektrickou energii nebo vodík nebo jiný způsob pohonu, při kterém nevznikají žádné emise CO₂.

Příspěvky na stravování

Dochází ke sjednocení úpravy osvobození od daně a daňové uznatelnosti stravenek a stravenkového paušálu.

Na straně zaměstnavatele budou výdaje na příspěvky stravování daňově uznatelným nákladem bez jakéhokoliv omezení, resp. jejich uznatelnost bude

vyplývat ze stávajícího ustanovení § 24 odst. 2 písm. j) bodu 5 zákona č. 586/1992, o dani z příjmů (ZDP). Bude se tedy jednat o výdaje vynaložené na práva zaměstnanců, která vyplývají z kolektivní smlouvy, vnitřního předpisu zaměstnavatele nebo pracovní či jiné smlouvy uzavřené se zaměstnancem.

Daňové benefity pro rodinné příslušníky

Jako daňově uznatelné budou moci být nově posuzovány i výdaje zaměstnavatele na vybrané zaměstnanecké benefity vynaložené na sociální podmínky nebo péči o zdraví rodinného příslušníka zaměstnance, jedná-li se o práva zaměstnanců vyplývající z kolektivní smlouvy, vnitřního předpisu zaměstnavatele, pracovní nebo jiné smlouvy.

Daňová uznatelnost nepeněžních benefitů

Se zavedením limitů pro osvobození vybraných nepeněžních benefitů u zaměstnanců (např. možnosti využívat rekreační, zdravotnická, sportovní a vzdělávací zařízení) se zavádí možnost uplatnit je jako daňově uznatelné náklady, a to nad rámec osvobozeného příjmu zaměstnance, přičemž nárok na poskytnutí těchto benefitů bude vyplývat z kolektivní smlouvy, vnitřního předpisu zaměstnavatele, pracovní nebo jiné smlouvy.

Reklamní předměty

Ruší se daňová uznatelnost tichého vína jako reklamního předmětu do 500 Kč.

Dary (nejen) Ukrajině

Současná pravidla budou aplikována i ve zdaňovacím období roku 2023 a ve zdaňovacích obdobích skončených do 29. února 2024.

Oznámení příjmů plynoucích do zahraničí

Oznamovací povinnosti příjmů plynoucích daňovému nerezidentovi ze zdrojů na území České republiky, nebudou nově podléhat osvobozené příjmy a příjmy nepodléhající zdanění v České republice na základě mezinárodní smlouvy (tj. například příjmy ze služeb).

Výjimkou z nového pravidla budou pouze příjmy plynoucích daňovému nerezidentovi ze zdrojů na území České republiky z podílu na zisku, úrokové

Přehled změn v konsolidačním balíčku v oblasti daně z příjmů fyzických a právnických osob

příjmy a příjmy z licenčních poplatků. Příjmy z podílu na zisku a příjmy z licenčních poplatků bude plátce daně povinen oznámit správci daně vždy, bez ohledu na jejich výši. U úrokových příjmů pak zůstává zachována povinnost jejich oznámení při překročení hranice 300.000 Kč za měsíc.

Tento postup bude možné použít již na příjmy, které vznikly v průběhu roku 2023.

Další vybraná opatření

Daň z nemovitých věcí

Dochází ke zvýšení sazeb daně cca o 1,8 násobek, přičemž se obcím dává pravomoc, aby mohly pro zemědělské pozemky (orná půda, vinice, chmelnice, zahrady a ovocné sady) zavést místní koeficient v rozmezí 0,5 až 1,5.

Zákon o účetnictví

Velkým nadnárodním účetním jednotkám vznikne nová povinnost zveřejnit zprávu o daních a to poprvé za účetní období započatá nejdříve 22. června 2024. Zároveň budou mít vybrané účetní jednotky povinnost zveřejnit zprávu o udržitelnosti, a to již za období započatá 1. ledna 2024.

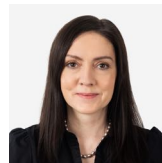
Správa daní

Dochází ke zrušení kolkových známek.

Gabriela Ivanco

Manažerka daňového oddělení

Pavla Vítková

Manažerka daňového oddělení

Jaké změny přináší konsolidační balíček v oblasti DPH?

Novela zákona, označovaná jako konsolidační balíček (sněmovní tisk 488), byla v průběhu listopadu 2023 přijata Parlamentem České republiky a následně podepsaná i prezidentem. Nyní je již jisté, že v oblasti DPH dojde s účinností od 1. ledna 2024 k řadě změn. Níže uvádíme přehled těch nejvýznamnějších.

Změny sazeb DPH

Velkou změnou v oblasti uplatňování sazeb DPH je zrušení první (15 %) a druhé snížené sazby (10 %), které budou nahrazeny jedinou sníženou sazbou ve výši 12 %. Dále dojde k řadě změn v klasifikaci mezi základní a sníženou sazbou DPH.

Přesun ze snížené sazby DPH do základní se bude týkat například:

- nealkoholických nápojů s výjimkou kohoutkové vody, mléka a mléčných nápojů, sójových nápojů a podobných výrobků,
- sběru, přepravy, likvidace a zpracování komunálního odpadu,
- řezaných květin a okrasné zeleně,
- dodání palivového dřeva,
- kadeřnických a holičských služeb,
- úklidu v domácnostech,
- oprav jízdních kol a
- oprav obuvi a oděvů.

Přesun ze základní sazby DPH do snížené se bude týkat například:

- občasná (nepravidelná) hromadná přeprava osob,
- zdravotnických prostředků (při splnění určitých podmínek).

Jednou z hojně diskutovaných změn je uplatňování snížené sazby DPH u vybraných nealkoholických nápojů, například zda je možné uplatnit sníženou sazbu u kohoutkové vody s plátkem citronu a pomeranče, zda je latte macchiato mléčným nápojem apod.

Změny DPH u knih, novin a časopisů

Zásadní změnu přináší konsolidační balíček u knih, spadají-li pod zákonem definovaný nomenklaturní

kód, nepřesahuje-li obsah reklamy 50 %, a to včetně elektronické formy jako jsou audio knihy. Knihy budou nově namísto snížené sazby podléhat osvobození od DPH s nárokem na odpočet.

Noviny, časopisy a periodika budou podléhat snížené sazbě DPH (tj. 12 %), a to včetně jejich elektronické formy.

Omezení nároku na odpočet DPH u osobních automobilů

Při pořízení osobního automobilu kategorie M1 dochází k omezení maximální částky uplatnitelného odpočtu. Nárok na odpočet DPH bude omezen maximální částkou 420 000 Kč, což odpovídá ceně automobilu 2 000 000 Kč bez DPH. V limitní částce 420 000 Kč je rovněž obsažena i DPH na vstupu z případného technického zhodnocení. Má-li být automobil užíván pro soukromé účely, je nutné limitní částku 420 000 Kč ještě poměrově krátit.

Omezení nároku na odpočet zatím nebylo České republiky schváleno ze strany Evropské komise (tzv. derogační výjimka), avšak předpokládá se, že se tak do konce roku 2024 stane.

Výše uvedené se netýká sanitních ani pohřebních vozů, vozů pořízených pro účely provozování silniční motorové dopravy na základě koncese a osobních automobilů nakoupených za účelem dalšího prodeje (tj. jako zboží).

Jana Bursíková

Seniorka daňového oddělení

Radka Dubnová

Manažerka daňového oddělení

Novela zákona o účetnictví – funkční měna

Návrh zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s konsolidací veřejných rozpočtů (tzv. konsolidační balíček) byl 8. listopadu 2023 schválen senátem a 22. listopadu 2023 podepsán prezidentem. Součástí tohoto konsolidačního balíčku je i novela zákona o účetnictví, která umožňuje účetním jednotkám stanovit měnu účetnictví odlišnou od českých korun, tzv. funkční měnu, a to s účinností od 1. ledna 2024.

Funkční měna – základní definice

Funkční měnou, která může být měnou účetnictví, se rozumí jiná (cizí) měna, pokud se jedná o euro, americký dolar nebo britskou libru.

Novelizovaný zákon o účetnictví definuje funkční měnu jako „měnu primárního ekonomického prostředí, ve kterém účetní jednotka působí“. Definičně bude tedy funkční měna podle českého zákona shodná s funkční měnou v IFRS (IAS 21). Rozdíl proti IFRS zůstává prozatím především v dobrovolnosti – i ty české účetní jednotky, jejichž funkční měnou fakticky je cizí měna, mohou zůstat u české koruny jako měny účetnictví. Dalším rozdílem je limitace funkční měny na euro, dolar a libru a nemožnost přejít na funkční měnu v průběhu účetního období.

Výhody funkční měny

Mezi hlavní výhody patří eliminace kurzových rozdílů a některých důvodů pro realizaci různých derivátových zajištění měnových rizik.

Možnost přechodu na funkční měnu

Přechod na funkční měnu je, jak uvádíme výše, dobrovolný, účetní jednotky ale musí doložit, že jsou splněny podmínky pro tento přechod (primární ekonomické prostředí). Změnu lze provést pouze k prvnímu dni účetního období. Zpětný přechod na českou korunu lze také provést pouze k prvnímu dni účetního období, ale pouze za podmínky, že cizí měna používaná dosud jako funkční měna přestala být měnou funkční (a to je nutné prokázat).

Při přechodu na funkční měnu se bude postupovat podle prováděcí vyhlášky – konečné zůstatky účtů budou pro stanovení počátečních zůstatků

účtů přepočteny obecným kurzem pro rozvahový den minulého účetního období. Zde bychom rádi upozornili, že tento postup neumožní účetním jednotkám, které účtují v české měně a současně mají nastavenou interní funkční měnu pro IFRS např. v eurech nastavit stejné cizoměnové hodnoty nepeněžních aktiv a dluhů pro účely českého statutárního účetnictví a IFRS.

Přechod na funkční měnu vyvolá i přepočet údajů za minulá účetní období uvedené v účetní závěrce za období, ve kterém bude poprvé použita funkční měna – postup přepočtu stanoví také prováděcí vyhláška.

Daňové dopady zavedení funkční měny

Daňové předpisy na novelu zákona o účetnictví, která se týká funkční měny, prozatím příliš nereagují. Nadále bude povinnost vést a vykazovat DPH, odvádět daň ze mzdy a pojistné pouze v českých korunách.

Daň z příjmů právnických osob by mělo být v budoucnu možné nejen hradit ve funkční měně, ale umožněno bude i podávat daňové přiznání kompletně vyplněné ve funkční měně. Prozatím ale bude nutné vyplnit daňové přiznání v korunách. Pokud bude platba uskutečněná ve funkční měně, nebudou podle novely daňového řádu vznikat přeplatky ani nedoplatky na dani z titulu kurzových rozdílů.

Pro přepočty z funkční měny do korun se budou v účetnictví používat kurzy vyhlášení ECB, FED apod., nikoliv ČNB. Pro daňové účely se ale daňově relevantní položky budou přepočítávat většinou kurzem ČNB pro poslední den daného zdaňovacího období.

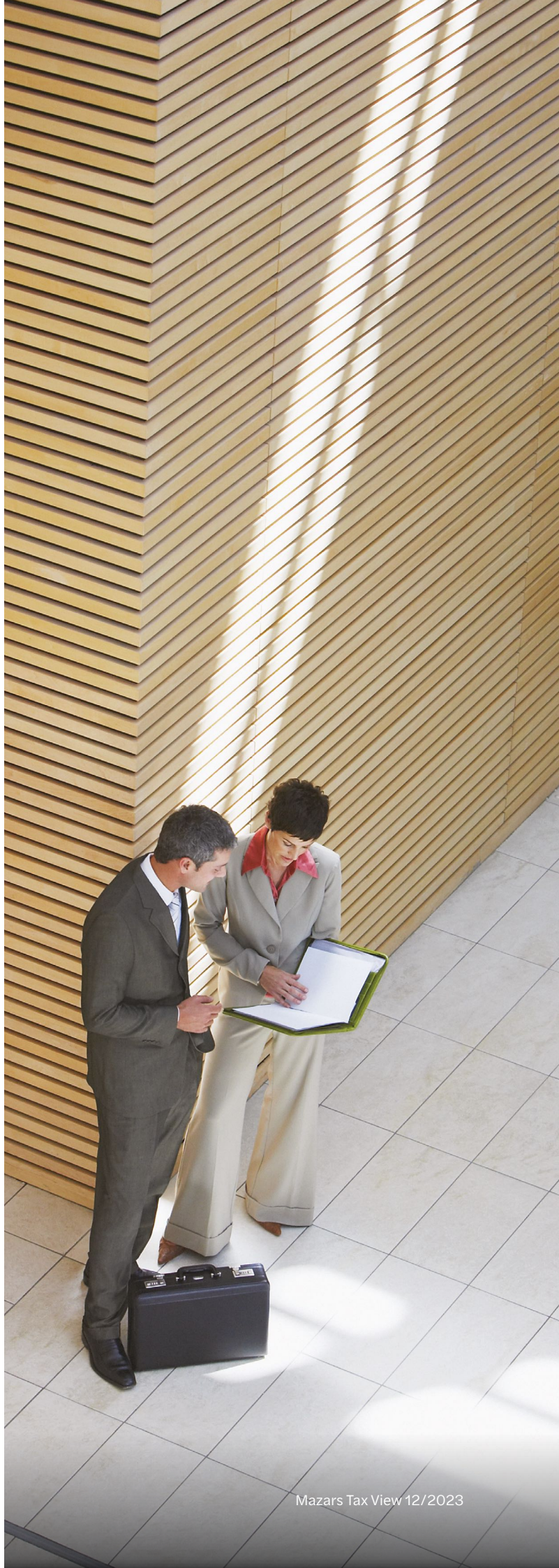
Obecně lze říci, že přestože zavedení možnosti vedení účetnictví ve funkční měně je jistě vítanou

Novela zákona o účetnictví – funkční měna

novinkou, je potřeba zůstat při úvahách o jejím využití obezřetný. Prováděcí vyhlášky dosud nejsou k dispozici a účetní jednotky budou muset mít k dispozici detailní argumentaci prokazující, že zvolená měna je skutečně měnou funkční. Na to pak samozřejmě musí reagovat účetní a reportovací systém účetní jednotky. Pokud by účetní jednotky chtěly na funkční měnu přejít již od příštího roku, musí být tato informace uvedena již v účetní závěrce za rok 2023.

Olga Těhlová
Senior konzultantka

Zrušení úlev pro mineralogické a metalurgické procesy z pohledu spotřebních a energetických daní

Od ledna 2024 dojde k úplnému zrušení institutu vrácení spotřební daně z minerálních olejů spotřebovaných v rámci mineralogických postupů a metalurgických procesů. Zároveň dojde ke zrušení osvobození plynu, elektřiny a pevných paliv od energetické daně z titulu použití v rámci těchto činností. Všechny změny jsou součástí tzv. konsolidačního balíčku. V některých případech bude daňové zvýhodnění alespoň částečně zachováno, a to prostřednictvím jiného institutu. Novela zákona o spotřebních daních přináší také zvýšení sazeb u lihu a tabákových výrobků či zavedení nových spotřebních daní na některé dosud nezdaněné tabákové a podobné výrobky.

Podnikatelé, kteří používají minerální oleje k mineralogickým postupům nebo v metalurgických procesech, mohou uplatnit nárok na vrácení spotřební daně z těchto olejů, pokud oleje pro tyto činnosti spotřebují do 31. prosince 2023 včetně. Po tomto datu bude možné žádat o vrácení spotřební daně skrze již existující institut vrácení spotřební daně z titulu výroby tepla u těch minerálních olejů, které jsou využity k výrobě tepla. Nevrací se však celá spotřební daň, ale pouze daň snižená o 660 Kč/1 000 litrů. Na minerální oleje, které jsou používány pro jiný účel než je výroba tepla, nebo pohon motorů, se uplatní osvobození od daně podle § 49 odst. 1 zákona o spotřebních daních.

Zrušení osvobození plynu, elektřiny a pevných paliv od energetické daně z titulu použití těchto komodit v mineralogických postupech a metalurgických procesech nelze jiným institutem kompenzovat ani částečně.

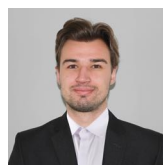
Novela zákona o spotřebních daních zavádí také postupné zvyšování sazeb u daně z lihu a tabákových výrobků. Nově se také budou zdaňovat některé tabákové a obdobné výrobky, které spotřebním daním dosud nepodléhaly.

Pro více informací o změnách ve spotřebních nebo energetických daních nás neváhejte kontaktovat.

Pavla Polanská

Manažerka daňového oddělení

Marek Šmíd

Junior konzultant daňového oddělení

Rozsudek rozšířeného senátu NSS ke lhůtě pro podání dodatečného daňového přiznání na daň nižší

V nedávné době rozhodoval tzv. rozšířený senát Nejvyššího správního soudu (NSS) o správné aplikaci lhůty pro podání dodatečného daňového přiznání na daň nižší. Toto nové rozhodnutí konečně vneslo jasno do nejistoty, která v řadě případů provázela podání dodatečného daňového přiznání na daň nižší.

Jak je upravena lhůta pro podání dodatečného přiznání

Možnost daňového subjektu podat dodatečné daňové přiznání na daň nižší je zakotvena v ustanovení § 141 odst. 2 daňové řádu. Ten ohledně lhůty odkazuje na předchozí odstavce daného paragrafu. V § 141 odst. 1 daňového řádu se upravuje povinnost daňového subjektu podat dodatečné daňové přiznání na daň vyšší, s tím, že toto je třeba učinit do konce měsíce následujícího po měsíci, ve kterém daňový subjekt zjistil, že daň má být vyšší než poslední známá daň. Zároveň toto ustanovení stanoví, že povinnost podat dodatečné daňové přiznání trvá, pokud běží lhůta pro stanovení daně, tedy ona obvykle tříletá lhůta, ve které jinak může správce daně zahájit daňovou kontrolu.

V minulosti některé senáty NSS v několika případech rozhodly tak, že dodatečné daňové přiznání na daň nižší muselo být podáno do konce měsíce následujícího po měsíci, ve kterém daňový subjekt zjistil, že daň má být správně nižší než poslední známá daň. Pokud nebyla tato lhůta dodržena, dodatečné daňové přiznání nebylo přípustné a správce daně nebyl povinen na základě takového dodatečného přiznání vyměřit nižší daň.

Aktuální případ před rozšířeným senátem NSS

Rozhodování o aktuálním případě bylo přiděleno senátu NSS, který nepovažoval dřívější rozhodnutí některých jiných senátů NSS za správná. Věc proto předložil tzv. rozšířenému senátu NSS, který je

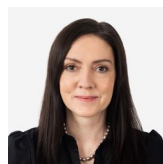
oprávněn změnit dosud zastávaný právní názor tohoto soudu na určitou otázku.

Rozšířený senát pak našel dosti argumentů pro změnu dřívějšího výkladu. Konkrétně rozšířený senát dospěl k závěru, že jediná lhůta, která pro podání dodatečného daňového přiznání na daň nižší platí, je lhůta pro stanovení daně. Daňový subjekt je tedy oprávněn podat dodatečné daňové přiznání na daň nižší, pokud stále běží lhůta pro stanovení daně, tedy po celou dobu, kdy může správce daně zahájit daňovou kontrolu.

Při podání dodatečného daňového přiznání na daň nižší tedy není daňový subjekt vázán lhůtou do konce měsíce následujícího po měsíci, v němž daňový subjekt zjistil, že daň měla být nižší. Rozšířený senát poukázal mj. na to, že pokud není přeplatek na dani, který vznikne v důsledku podání dodatečného daňového přiznání, nijak úročen, nejsou veřejné rozpočty zpožděním daňového subjektu při uplatnění jeho práva na podání dodatečného daňového přiznání na daň nižší nijak negativně dotčeny.

V případě otázek ohledně podávání dodatečných daňových přiznání neváhejte obrátit na naše daňové specialisty.

Rozsudek: 2 Afs 363/2019

Pavla Vítková

Manažerka daňového oddělení

NSS potvrdil možnost uplatnění vyšší slevy na dani z titulu investičních pobídek v dodatečném daňovém přiznání

V rozsudku z letošního listopadu Nejvyšší správní soud (NSS) potvrdil, že příjemci investičních pobídek mohou uplatnit v dodatečném daňovém přiznání, ve kterém se zvyšuje základ daně, vyšší slevu na dani z titulu investičních pobídek. Potvrdil tak názor části odborné veřejnosti, který byl v minulých letech v některých případech zpochybňován správci daně.

Aktuální případ

V daném případě se daňový subjekt, který obdržel příslib investičních pobídek v podobě slevy na dani z příjmů právnických osob dle § 35b zákona o daních z příjmů, v řádných daňových přiznáních za roky 2014 a 2015 uplatnil výši slevy na dani tak, že výsledná daň byla vždy nula. Později se daňový subjekt rozhodl podat za uvedená období dodatečná daňová přiznání. V nich uplatnil nižší odpočet na podporu výzkumu a vývoje, čímž zvýšil základ daně. Zároveň zvýšil také slevu na dani podle § 35b zákona o daních z příjmů tak, aby výsledná daň byla nula. Specializovaný finanční úřad, který byl jeho příslušným správcem daně, však dodatečné zvýšení slevy na dani neuznal a doměřil daň ze základu daně zvýšeného v dodatečných daňových přiznáních za zohlednění slevy na dani pouze ve výši uplatněné v řádném daňovém přiznání.

Omezení dodatečného zvýšení slevy na dani

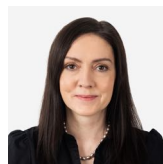
Ustanovení § 35b odst. 1 zákona o daních z příjmů stanoví, že hodnota S1, z níž se vypočítává výše slevy na dani, se nezvyšuje, je-li dodatečně vyměřena vyšší daňová povinnost. Obdobně pak podle ustanovení § 35a odst. 1 zákona o daních z příjmů se výše slevy na dani se nemění, je-li dodatečně vyměřena vyšší daňová povinnost.

Specializovaný finanční úřad a po něm i Odvolací finanční ředitelství předmětné ustanovení vyložily tak, že výši uplatňované slevy na dani nelze v dodatečném daňovém přiznání zvýšit, protože v rámci dodatečného daňového přiznání dochází k navýšení základu daně. Podle nich nebylo smyslem zákona umožnit dodatečné uplatňování vyšší slevy na dani z titulu investičních pobídek, i když tento záměr nebyl v zákoně správně vyjádřen.

NSS argumenty finanční správy neuznal. Konstatoval, že z jazykového výkladu zákona je zřejmé, že omezení dodatečného zvýšení slevy na dani se uplatní pouze v případě, že došlo k doměření vyšší částky daně. To může nastat, pokud je daňovému subjektu dodatečně doměřena vyšší daň na základě daňové kontroly nebo na základě dodatečného daňového přiznání, a daňový subjekt následně podaným dodatečným daňovým přiznáním chce doměřenou vyšší částku daně eliminovat uplatněním vyšší slevy na dani.

NSS také poukázal na to, že možnost uplatnění vyšší slevy na dani v dodatečném přiznání byla v minulosti potvrzena i stanoviskem Koordinačního výboru komory daňových poradců z roku 2007, i v komentářové literatuře. Podle NSS tyto výklady odpovídají účelu samotného institutu dodatečného daňového přiznání. Možností uplatnit vyšší slevu na dani v dodatečném daňovém přiznání se příjemce investičních pobídek pouze dostává do stejného postavení, v jakém by byl, pokud by správné údaje uvedl již v řádném daňovém přiznání.

Rozsudek: 2 Afs 118/2022 – 53

Pavla Vítková

Manažerka daňového oddělení

Mazars s.r.o.

International Business Center

Pobřežní 3

186 00 Praha 8

Tel.: +420 224 835 730

www.mazars.cz

mazars